

EMBASSY OF FINLAND
BUCHAREST

RAPORT

”Evaluarea transparenței procesului bugetar și utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere prin monitorizare și investigații jurnalistice”

Recomandări pentru

AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE

raionul Cimișlia

Chișinău, 2017

AUTOR

RAPCEA VITALIE

COORDONAT

VEACESLAV NEGRUȚA

Document elaborat în cadrul proiectului ”Evaluarea transparenței procesului bugetar și utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere prin monitorizare și investigații jurnalistice”, realizat de Asociația Presei Independente (API) cu suportul Ambasadei Finlandei la București.

Cuprins

Scopul proiectului:.....	3
Contextul desfășurării proiectului.....	3
Infrastructura rutieră gestionată și mijloacele transferate de la bugetul de stat către APL din raionul Cimișlia.....	4
Monitorizarea transparenței procesului bugetar și utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere gestionate de APL I și II din raionul Cimișlia.....	6
Abstractul articolelor publicate în ziarul "Gazeta de Sud"	7
Principalele probleme identificate.....	8
Recomandări către autoritățile locale de nivelul I și II din Raionul Cimișlia.....	11
Studiu de caz.....	12

Scopul proiectului:

Proiectul *"Evaluarea transparenței procesului bugetar și utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere prin monitorizare și investigații jurnalistice"*, implementat cu susținerea Ambasadei Finlandei la București, are drept scop monitorizarea inclusiv prin intermediul investigațiilor jurnalistice, a utilizării mijloacelor publice destinate finanțării drumurilor publice locale, străzilor și a drumurilor comunale din localitățile Republicii Moldova.

Contextul desfășurării proiectului

În ședința plenară din data de 10.03.2017 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat, în lectură finală, legea nr. 507 din 22.12.2016, pentru modificarea și completarea legii Fondului Rutier și a Legii privind finanțele publice locale. Prin aceste modificări se schimbă, radical, modul de finanțare a drumurilor publice realizându-se obiectivele stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2020, aprobată prin Legea nr. 166 din 11.07.2012, Strategia națională de descentralizare, adoptată prin Legea nr. 68 din 05.04.2012 și în Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013, în partea ce ține de implementarea reformei sistemului de întreținere a drumurilor locale. Astfel, întreaga rețea de drumuri naționale și locale a fost uniformizată și exprimată în kilometri echivalenți de rețea. În aceste circumstanțe finanțarea unui kilometru echivalent de drum se va calcula raportând mărimea fondului rutier pentru anul respectiv la aproximativ 10458 km echivalenți de rețea.

Astfel, finanțarea celor aproximativ 3000 km de drumuri locale, gestionate de APL II, va fi efectuată pe aceleași criterii ca și finanțarea celor aproximativ 6000 km de drumuri naționale și regionale administrate de APC. În aceste circumstanțe, consiliile raionale sunt autoritățile responsabile care urmează să planifice utilizarea resurselor pentru întreținerea drumurilor pe care le gestionează, dar și să raporteze public asupra modului în care au fost gestionate aceste resurse. Provocarea constă în utilizarea cât mai eficientă a resurselor alocate din fondul rutier.

La fel, este important a se menționa că prin modificările operate a fost stabilită regula conform căreia mijloacele financiare acumulate la contul Trezoreriei Ministerului Finanțelor urmează să fie transferate lunar pe contul organului de administrare a drumurilor publice naționale și locale, ceea ce va duce la o finanțare ritmică din fondul rutier. Astfel, se vor exclude situațiile când este periclitată:

a) corectitudinea îndeplinirii prevederilor contractelor de antrepriză;

b) executarea în termenii stabiliți a programului de întreținere a drumurilor;

c) finanțarea externă a programului de reabilitare a drumurilor.

Lipsa unei atare prevederi a generat în 2015 și 2016:

- datorii pentru lucrările executate;

- datorii pentru avans la obiectele incluse în Programul anual privind repartizarea mijloacelor fondului rutier;

- datorii salariale și neplăți fiscale la buget acumulate de întreprinderile din domeniu;

- penalități pentru neplata în termen a obligațiilor fiscale către bugetul de stat, ceea ce duce la creșterea costurilor suportate de antreprenorii implicați în lucrări de întreținere și reabilitarea drumurilor.

Prin modificările operate la Legea nr. 397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale sunt stabilite mecanisme echitabile și transparente de repartizare a mijloacelor financiare necesare pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute în Legea Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală în vederea reparației și întreținerii drumurilor comunale și a străzilor, gestionate de APL I. Și pentru APL I principalele provocări țin de planificarea eficientă a utilizării acestor resurse, asigurarea unei calități înalte a lucrărilor executate, dar și responsabilizarea APL I prin raportarea publică asupra modului de utilizare a celor 50% din taxele pentru folosirea drumurilor acumulate la nivel național.

În acest context, se impune evaluarea transparenței procesului bugetar și a utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere prin monitorizare și investigații jurnalistice, iar proiectul vine să valorifice investigațiile realizate pentru formularea unor recomandări pentru APC, APL II și APL I.

Infrastructura rutieră gestionată și mijloacele transferate de la bugetul de stat către APL din raionul Cimișlia.

În conformitate cu HG nr. 1468 din 30.12.2016, Privind aprobarea listei drumurilor publice Naționale și Locale din Republica Moldova, Consiliul Raional Cimișlia gestionează următoarele drumuri locale:

Indice Drum	Denumire Drum
L553	R26 – Batîr – Ciuflești
L554	Albina – Fetița – R3
L554.1	Drumul de acces spre s. Mereni

L555	Drumul de acces spre s. Ivanovca Nouă
L556	Drumul de acces spre s. Schinoșica
L557	Lipoveni – Munteni
L558	R3 – Hîrtop – Ialpug
L558.1	Drumul de acces spre s. Prisaca
L559	G122 – Sagaidac – Valea Perjei
L559.1	Gradiște – Coștangalia
L560	Drumul de acces spre s. Suric
L561	Drumul de acces spre s. Satul Nou
L562	Drumul de acces spre s. Artimonovca
L563	G125 – drumul de acces spre s. Dimitrovca
L564	Mihailovca – stația Cimișlia
L565	Ciucur-Mingir – Cenac
L565.1	Drumul de acces spre s. Ciucur-Mingir
L566	G125 – drumul de acces spre s. Cenac
L567	G129 – stația Cimișlia

Astfel, pentru cei aproximativ 98.6 km fizici de drum gestionați, ceea ce conform metodologiei elaborate de MTID reprezintă aproximativ 79.8 kilometri echivalenți din totalul de 10906 km echivalenți de drumuri naționale regionale și locale, Consiliului Raional Cimișlia i-au fost calculate pentru anul 2017, transferuri cu destinație specială, pentru drumuri, în mărime de 8864,6 mii lei.

În conformitate cu modificările adoptate la Legea bugetului de stat pentru anul 2017, nr 279 din 16.12.2016, pe parcursul anului 2017, pentru APL I din raionul Cimișlia, au fost planificate transferuri cu destinație specială, în funcție de "populația prezentă" în localitate, după cum urmează:

Localitatea	Populația (locuitori)	Ponderea populației (%)	Calculul transferurilor cu destinație specială la bugetele locale de nivel I conform ponderii populației, mii lei
Albina	1,980	0.058770032	226.8

Batîr	2,394	0.071058312	274.2
Cenac	1,973	0.058562259	226.0
Cimişlia	14,111	0.418840366	1,616.2
Ciucur-Mingir	1,749	0.051913529	200.3
Codreni	663	0.019679056	75.9
Ecaterinovca	1,719	0.051023073	196.9
Gradişte	2,385	0.070791175	273.2
Gura Galbenei	5,259	0.156096768	602.3
Hîrtop	2,203	0.065389081	252.3
Ialpujeni	1,666	0.049449936	190.8
Ivanovca Nouă	793	0.023537695	90.8
Javgur	1,934	0.057404668	221.5
Lipoveni	1,977	0.058680987	226.4
Mihailovca	3,289	0.097623554	376.7
Porumbrei	1,508	0.044760206	172.7
Sagaidac	2,419	0.071800358	277.1
Satul Nou	2,022	0.060016669	231.6
Selemet	3,631	0.107774741	415.9
Suric	831	0.024665604	95.2
Topala	746	0.022142649	85.4
Troişcoe	1,075	0.031907972	123.1
Valea Perjei	724	0.021489648	82.9

Astfel, reforma Fondului Rutier și noua metodologie de repartizare a mijloacelor destinate pentru întreținerea drumurilor au determinat transferuri către APL I din Raionul Cimişlia, în mărime totală de 6534,2 mii lei.

Per total, pentru drumurile gestionate de APL I și APL II din Raionul Cimişlia au fost calculate, conform noii metodologii, transferuri cu destinație specială, în sumă de 15398,8 mil. lei.

Monitorizarea transparenței procesului bugetar și utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere gestionate de APL I și II din raionul Cimişlia.

Monitorizarea utilizării mijloacelor publice destinate infrastructurii rutiere gestionate de administrația publică locală de ambele nivele a fost realizată de către 5 coordonatori locali, reprezentanți ai publicațiilor periodice din 5 raioane diferite ale Republicii Moldova.

Număr	Raion APL II	Publicație	Coordonator
1.	Chişinău	Jurnal de Chişinău	Victoria Popa
2.	Rezina	Cuvântul	Tudor Iaşenco

3.	Soroca	Observatorul de Nord	Vadim Șterbate
4.	Cimișlia	Gazeta de Sud	Ion Ciumeică
5.	Ungheni	Unghiul	Tatiana Cuibaru

Pe parcursul a 12 luni sub auspiciile echipei editoriale ale ziarului local "Gazeta de Sud", s-au organizat mese rotunde, consultări și dezbateri publice, fiind publicate mai multe articole și investigații jurnalistice cu scopul de a înrădăcina și impune transparența, dar și modul eficient de utilizare a banilor publici pentru întreținerea drumurilor locale comunale și a străzilor.

Abstractul articolelor publicate în ziarul "Gazeta de Sud"

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici/>

În articol se impută ratarea de către APL II a unor venituri de aproximativ 3 mil lei, planificate inițial în bugetul raionului Cimișlia, din amenzile încasate de pe urma încălțărilor depistate de camerele de luat vederi. Aceste venituri ne fiind realizate din cauza unui Audit al Curții de conturi asupra modului de instalare și funcționare a camerelor de monitorizare a regimului de viteză. În aceste circumstanțe, consiliul raional a rămas cu un buget pentru finanțarea întreținerii drumurilor locale, de 2 mil lei, în loc de 5 milioane.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-in-prag-de-iarna-guvernul-a-alocat-un-miliard-de-lei-pentru-reparatia-si-intretinerea-drumurilor/>

Autorul face o Analiza referitoare la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Rutier pentru anul 2016, trecând prin anexele 1 și 2 ale acestuia. Spre final se prezintă și opinia unui expert.

<http://gazetadesud.md/numai-o-transparenta-larga-a-achizițiilor-publice-poate-asigura-utilizarea-eficienta-a-finantelor/>

Interviu cu expertul referitor la modificările operate la legea achizițiilor publice.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-consultare-asupra-viitorului-buget-al-raionului-cimislia/>

Se relatează conținutul consultărilor publice desfășurate organizate de editorial. La care au participat primarii din raionul Cimișlia, dar și președintele raionului. În cadrul acestor consultări, președintele raionului a relatat modul în care preconiza să utilizeze cele 5.1 mil lei pe care le prognoza pentru reabilitarea drumurilor raionale în 2017.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-distribuirea-fondului-rutier-doua-optiuni-diferite/>

Se trece în revista vizita Ministrului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, dl Lurie Chirinciuc, în raionul Cimișlia. Cu prilejul acestui eveniment, au fost desfășurate discuții publice pe marginea noului

mecanism de repartizare a mijloacelor Fondului Rutier. Primarul orașului Cimișlia, dl. Gheorghe Răileanu a menționat că și mijloacele destinate consiliilor raionale ar trebui să ajungă la APL de nivelul I, dat fiind faptul că drumurile comunale și străzile nu au fost finanțate niciodată, iar necesitățile aici sunt foarte mari.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-vor-fi-sau-nu-alocatii-din-fondul-rutier-pentru-intretinerea-drumurilor-locale/>

Este un interviu realizat cu Viorel Furdui în Ianuarie 2017, când proiectul de modificare a legii Fondului Rutier ajunsese în Parlament, acesta urmând să decidă asupra promovării lui în a doua lectură.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-circa-24-milioane-de-lei-cheltuiti-anul-trecut-pentru-intretinerea-drumurilor-locale-din-raionul-cimislia-2/>

În articol se vorbește despre modul în care au fost distribuiți banii alocați de Consiliul Raional Cimișlia. În urma licitației organizate de CR, câștigătoare a fost desemnată S.A. Drumuri Cimișlia.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-vom-monitoriza-cum-sunt-utilizate-mijloacele-repartizate-din-fondul-rutier-dupa-o-noua-formula/>

În articol se vorbește despre aprobarea, în a 2-a lectură, în data de 10.03.17 a proiectului de lege pentru modificarea legii Fondului Rutier, dar și a legii Finanțelor Publice Locale. Autorul explică, încă o dată, mecanismul de repartizare a mijloacelor fondului, în conformitate cu noile modificări operate.

<http://gazetadesud.md/cere-socoteala-pentru-banii-publici-utilizarea-finantelor-pentru-drumuri-invaluita-in-ceata-birocratiei-moldovenesti/>

Se relatează despre refuzul APL II de a prelua în gestiune drumurile locale de interes raional, invocându-se că procedura de transmitere a drumurilor nu ar avea temei juridic, deoarece nici Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, nici administrația raionului Cimișlia nu și-au dobândit dreptul de proprietate asupra drumurilor locale nominalizate în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1468 din 30 decembrie 2016.

<http://gazetadesud.md/conditii-noi-la-repartizarea-banilor-pentru-drumuri/>

În articol, expertul explică conținutul reformei fondului rutier.

Principalele probleme identificate.

În Raionul Cimișlia, în perioada de desfășurare a proiectului, au fost identificate mai multe probleme care pot afecta implementarea reformei Fondului Rutier inițiate de APC printre acestea se numără:

1. **Transparența decizională redusă.** Proiectele de repartizare a mijloacelor alocate pentru drumuri sunt foarte puțin discutate. Deși pe site-ul Consiliului Raional Cimișlia sunt publicate deciziile Consiliului, nu sunt disponibile materialele care au stat la baza deciziei de repartizare a mijloacelor pentru drumuri, ceea ce face imposibilă analiza argumentelor de către publicul larg. De asemenea, nu sunt informații referitoare la organizarea unor dezbateri publice largi în care s-

ar pune în discuție proiectul de repartizare a banilor transferați de la bugetul de stat către Consiliu pentru drumurile gestionate. Proiectul Deciziei de modificare a Programului de repartizare a mijloacelor pentru finanțarea întreținerii drumurilor publice gestionate de Consiliul Raional a fost plasat pe site-ul Consiliului Raional Cimișlia cu 2 zile înainte de ședința Consiliului, timpul alocat este vădit insuficient pentru consultarea publică a unui proiect de decizie.

2. **Planificare pe termen mediu.** Reforma Fondului Rutier creează premisele necesare pentru o planificare pe termen mediu (3-5ani) a întreținerii drumurilor publice administrate de APL I și APL II. Aceste planuri trebuie să fie fundamentate pe studii prealabile referitoare la trafic și sursele de generare a acestuia, dar și funcție de nevoia de acces la instituțiile de menire social-culturală din regiune. Doar o planificare multianuală va permite tranziția la o întreținere a drumurilor bazată pe eficiență și nu pe nevoile de moment. Planificarea multianuală trebuie să țină cont de Planurile Urbanistice Generale de dezvoltare a localităților din raion, dar și de necesitățile de infrastructură tehnică-edilitară precum apeduct, canalizare, gazificare e.t.c. Astfel, se vor evita situațiile în care după repararea drumului este nevoie de intervenție pentru trasarea altor rețele, deteriorându-se carosabilul reabilitat anterior.
3. **Monitorizarea calității lucrărilor în construcții de către alte persoane decât responsabilii tehnici atestați.** Conform prevederilor art. 13, alineat (4) al Legii 721 din 1996 privind calitatea în construcții, Verificarea calității execuției construcțiilor este obligatorie și se efectuează de către investitori prin **responsabili tehnici atestați sau agenți economici de consultanță specializați**. Este de menționat că și pentru lucrările executate din bani publici de către APL I este aceeași problemă de monitorizare a calității de către responsabili tehnici atestați. În lipsa unor astfel de responsabili tehnici contractați de beneficiar (APL I, APL II), crește considerabil riscul executării unor lucrări de o calitate inferioare cele indicate în contract și deci se diminuează considerabil eficiența utilizării banilor publici.
4. **Utilizarea mijloacelor APL pentru drumurile pe care nu le gestionează.** Drumurile comunale și străzile din satele Suric, Gura Galbenei, Abina, Gradiște, Codreni, Ialpujeni, or. Chimișlia ș.a. nu sunt drumuri gestionate de Consiliul Raional Cimișlia și nu pot fi finanțate din transferurile din bugetul de stat cu destinație specială pentru drumuri, prevăzute pentru Consiliul Raional Cimișlia.
5. **Implicare mică a cetățenilor în procesul decizional.** Cetățenii localităților din raionul Cimișlia manifestă o toleranță foarte mare la deciziile nefundamentate de alocare a mijloacelor de întreținere a drumurilor, și asta pe motiv că gradul de informare a cetățenilor referitor la deciziile

luate de către consiliile locale este extrem de redus. Nici una din primăriile din raionul Cimișlia, cu excepția primăriei orașului Cimișlia, nu dispun de o pagină web pe care să se plaseze proiectele de decizii, pentru discuții publice, pentru ca după discuții să se facă o sinteză a propunerilor și recomandărilor.

6. **Asimilarea extrem de redusă a mijloacelor alocate pentru întreținerea drumurilor.** În cadrul mesei rotunde organizate de redacția ziarului Gazeta de Sud, în incinta Consiliului Raional Cimișlia, șefa Direcției Finanțe din cadrul Consiliului Raional a confirmat că din totalul sumei 15.3 mil lei destinat întreținerii drumurilor gestionate de APL I și APL II din raionul Cimișlia, au fost valorificate doar aproximativ 3 mil. lei. Deși acest tempou slab de asimilare poate fi explicat și prin intrarea tardivă în vigoare a modificărilor legii Fondului Rutier și a Legii Finanțelor Publice Locale (31 .03.17), totuși riscul neasimilării tuturor transferurilor cu destinație specială pentru drumuri este foarte mare.
7. **Lipsa unei informații veridice referitoare la lungimea rețelei de drumuri gestionate de APL I.** Deși HG nr 1323 din 29.12.2000 prevedea, la punctul 4., ca organele administrației publice locale să asigure, în termen de **6 luni**, întocmirea listelor nominale și inventarierea străzilor și drumurilor aflate în administrarea lor, această prevedere nu este realizată nici după 17 ani de la aprobarea acelei Hotărâri de Guvern. Până astăzi primăriile, inclusiv cele din Raionul Cimișlia, nu au făcut o inventariere a drumurilor comunale și a străzilor pe care le au în administrare.
8. **Cunoașterea superficială de către reprezentanții APL I a prevederilor legale aferente folosirii banilor alocați pentru drumuri.** În cadrul meselor rotunde organizate în Raionul Cimișlia, cu participarea experților, s-a înțeles că angajații primăriilor din raionul Cimișlia nu cunosc prea bine toate aspectele legale aferente cheltuielilor eligibile pentru a fi efectuate din contul transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat pentru drumuri. Astfel, primarilor le este frică să utilizeze aceste mijloace pentru materiale de construcție pentru drumurile sau podurile pe care le administrează având dubii asupra legalității unor astfel de cheltuieli din contul transferurilor cu destinație specială pentru drumuri.

Recomandări către autoritățile locale de nivelul I și II din Raionul Cimișlia.

Sinteza recomandărilor pentru APL din Raionul Cimișlia

Problema	Recomandarea
P1 Transparența decizională redusă	Publicarea tuturor documentelor care urmează a fi prezentate consiliului pentru luarea deciziei.

	<p>Discutarea publică a proiectelor de decizie, cu publicarea ulterioară a sintezei propunerilor și recomandărilor venite din partea cetățenilor.</p> <p>Publicarea deciziilor consiliilor locale însoțite de materialele prezentate în ședința consiliului.</p>
P2 Planificare pe termen mediu	Elaborarea, pe baza unor criterii măsurabile și obiective, a planurilor multianuale de întreținere a drumurilor, discutarea publică a acestora și aprobarea planurilor multianuale prin decizia consiliului local cu indicarea transferurilor anuale estimate de la bugetul de stat cu destinație specială pentru drumuri.
P3 Monitorizarea calității lucrărilor în construcții de către alte persoane decât responsabilii tehnici atestați.	Asigurarea calității executării lucrărilor trebuie să fie o prioritate pentru consiliile locale. Astfel, este absolut necesară contractarea unor responsabili tehnici atestați care vor monitoriza, pentru beneficiar, calitatea lucrărilor executate de antreprenor, iar în cazul în care antreprenorul nu execută lucrări de calitate, responsabilul tehnic va furniza beneficiarului justificările necesare pentru stoparea plăților către antreprenor.
P4 Utilizarea mijloacelor APL pentru drumuri pe care nu le gestionează	Utilizarea mijloacelor financiare ale APL pentru alte drumuri decât cele pe care le administrează sau gestionează este ilegală, ulterior investiția nu poate fi capitalizată.
P5 Implicare mică a cetățenilor în procesul decizional	Implicarea cetățenilor în procesul decizional este direct proporțională cu efortul APL de transparentizarea a acestui proces. Condiția sine qua non este crearea unor platforme de comunicare continuă cu cetățenii din raza primăriilor din Raionul Cimișlia. Una din soluții cu un cost minim, ar fi crearea paginilor oficiale ale primăriei cu publicarea pe aceasta a tuturor proiectelor de decizii însoțite de toate documentele justificative care argumentează decizia care se vrea aprobată.
P6 Asimilarea extrem de redusă a mijloacelor alocate pentru întreținerea drumurilor	Accelerarea achizițiilor publice de servicii de întreținere a drumurilor prin asocierea mai multor primării din raion în vederea sincronizării licitațiilor de servicii similare . Aceasta va crește atractivitatea lucrării pentru potențialii ofertanți și va crește și eficiența prin diminuarea costurilor de deplasare a echipamentelor la obiecte care se află la distanțe mai mici unul de celălalt, fiecare din aceste șantiere aflându-se la distanță mare de potențialii ofertanți.

	Contractarea imediată, prin negocieri directe, a lucrărilor de întreținere, a căror valoare nu depășește suma de 100 mii lei.
	În cazul imposibilității achiziției serviciilor de întreținere a drumurilor, până la răcirea vremii, pentru valorificarea mijloacelor alocate către APL I, se pot face achiziții publice pentru procurarea materiale de construcție pentru întreținerea drumurilor, care pot fi pus în operă din contul mijloacelor ce urmează a fi alocate în anul următor.
P7 Lipsa unei informații veridice referitoare la lungimea rețelei de drumuri gestionate de APL I.	Inițierea de către APL I din Raionul Cimișlia a unei inventarieri a rețelei administrate de drumuri comunale și străzi.
P8 Cunoașterea superficială de către reprezentanții APL I a prevederilor legale aferente folosirii banilor alocați pentru drumuri.	Organizarea de către Direcția Finanțe din cadrul Consiliului Raional a unor seminare informative pentru primarii din Raionul Cimișlia.
	Expedierea unei scrisori din partea Consiliului Raional către APL I din raion cu descrierea cheltuielilor pe care primarii le pot finanța din contul transferurilor cu destinație specială pentru drumuri.

Studiu de caz

În conformitate cu Decizia Consiliului Raional Cimișlia [nr. 03/02](#), din 21 iulie 2017, a fost aprobat "Programul de reparație a drumurilor publice din cadrul Raionului Cimișlia".

Ulterior, în data de 28 iulie 2017, Consiliul Raional a aprobat o nouă decizie cu numărul [04/02](#), prin care modifică Programul de reparație a drumurilor publice din Raionul Cimișlia.

La examinarea anexei la Decizia nr 04/02 se poate observa creșterea alocațiilor către bugetele UAT de nivelul I, pentru lucrările de întreținere a drumurilor din intravilanul localităților din Raionul Cimișlia, de la suma de 2350 mii lei, la suma de 3207.8 mii lei.

În conformitate cu Articolul 1, al. (2²) din Legea nr. 720 Fondului Rutier, modul de distribuire a mijloacelor fondului pe capitole de cheltuieli pentru drumurile publice locale se aprobă anual de autoritățile publice locale de nivelul al doilea. În conformitate cu Legea drumurilor, nr. 509, dar și Hotărârea Guvernului nr. 1468 din 30.12.2016, Privind aprobarea listei drumurilor publice Naționale și Locale din Republica Moldova competențele APL II sunt foarte bine reglementate și se limitează la

întreținerea drumurilor locale din gestiune, pentru care, din Fondul Rutier au fost calculate mijloace per kilometru echivalent de rețea aflat în administrare.

Finanțarea străzilor și a drumurilor comunale din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat, pentru drumurile locale gestionate de Consiliul Raional Cimișlia nu este fundamentată juridic, iar subfinanțarea drumurilor locale gestionate de Consiliul Raional Cimișlia în scopul finanțării drumurilor administrate de APL I din raion, reprezintă o încălcare a legislației și asta pe motiv că nealocarea finanțării după destinație afectează negativ ciclul de viață a activelor rutiere aflate în gestiunea Consiliului Raional

În contextul celor enunțate, Consiliul Raional (Cimișlia) poate utiliza mijloacele care i se transferă de la bugetul de stat, cu destinație specială pentru drumuri, doar pentru finanțarea integrală sau pentru coparticipare în finanțarea doar a drumurilor locale, gestionate de Consiliul Raional. Pe site-ul Consiliului Raional nu sunt accesibile public informațiile care au stat la baza adoptării deciziilor de aprobare a Programului de repartizare a mijloacelor pentru drumurile publice de aceea nu pot fi făcute concluziile referitoare la argumentele care au stat la baza aprobării deciziilor 04/02 și respectiv 03/02, din luna iulie 2017. Date fiind constatările enunțate, considerăm necesară modificarea, în timp util, a deciziei Consiliului Raional Cimișlia pentru modificarea Programului de reparație a drumurilor publice din cadrul Raionului, pentru excluderea din Program a drumurilor din intravilanul localităților și alocarea tuturor sumelor, provenite din transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat, pentru întreținerea drumurilor aflate în gestiunea Consiliului Raional.